

ZASADA JĘZYKA, JAKIM WYKONUJE SIĘ PROWADZENIE KARNE ZA NOWYM KARNYM PROCESOWYM KODEKSEM UKRAINY

Autorem w naukowym artykule uwzględniają się przyjęcie nowego kodeksu postępowania karnego i ostatnich wydarzeń co do mównego pytania w Ukrainie, szczególnej aktualności nabywają i potrzebują oddzielnego rozpatrzenia pytania realizacji przez subiekty kryminalnego sądownictwa prawa korzystać językiem ojczystym. W artykule zrobiono próbę wyznaczyć sposoby rozwiązania danego problemu. Autorem zaproponowano sposoby realizacji prawa subiektów prowadzenia kryminalnego korzystać językiem ojczystym, zbadano procesualny status tłumacza za nowym KPK Ukrainy i jego rolę w rywalizacyjnym kryminalnym procesie.

Kluczowe słowa: tłumacz, prowadzenie kryminalne, język sądownictwa, język państwowy, śledczy, prokurator, sędzia.

PRINCIPLES OF LANGUAGE THAT IS MADE BY CRIMINAL PROCEEDINGS UNDER THE NEW CRIMINAL PROCEDURE CODE OF UKRAINE.

The author of the scientific article considering the adoption of a new Criminal Procedure Code and the latest developments

regarding the language issue in Ukraine, be especially relevant and require separate consideration of criminal justice entities the right to use their native language. Within the article attempts to identify ways to address this problem. The author proposes ways of rights of criminal proceedings to use their native language interpreter examined procedural status under the new CPC of Ukraine and its role in adversarial criminal process.

Keywords: translator, criminal proceedings, judicial language, the official language, investigator, prosecutor, judge.

ЗАСАДА МОВИ, ЯКОЮ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

Автором у науковій статті враховуючи прийняття нового кримінального процесуального кодексу та останніх подій щодо мовного питання в Україні, особливої актуальності набувають та потребують окремого розгляду питання реалізації суб'єктами кримінального судочинства права користуватися рідною мовою. В межах статті зроблено спробу визначити шляхи вирішення даної проблеми. Автором запропоновано шляхи реалізації права суб'єктів кримінального провадження користуватися

**MARHEVKA O.V.
SLIDCHIY POLICJI
SLIDCHOGO
UPRAVLINNYA
SZEF UPRAVLINNYA
W LVIVSKIY REGIONU,
PIDPOLKOVNIK POLICJI**

рідною мовою, досліджено процесуальний статус перекладача за новим КПК України та його роль у змагальному кримінальному процесі.

Ключові слова: перекладач, кримінальне провадження, мова судочинства, державна мова, слідчий, прокурор, суддя.

Постановка проблеми. Однією з умов реформування кримінально-процесуального законодавства України відповідно до міжнародних зобов'язань є прийняття нового Кримінально-процесуального кодексу. Враховуючи те, що на сучасному етапі державотворення реформа кримінально-процесуального законодавства вимагає максимального наближення системи кримінального судочинства до Європейських вимог, вважається, що саме КПК України від 13.04.2012 р., повинен найбільше відповідати цим стандартам та бути надзвичайно прогресивним.

КПК України є законодавчим актом, спеціально призначеним для врегулювання порядку кримінального судочинства і процесуальних правовідносин, що здійснюються в його рамках, а тому в даній сфері він має пріоритет по відношенню до інших законів. Саме КПК України слід розглядати як базове джерело для всіх інших вітчизняних нормативних правових та розпорядчих актів, які регулюють окремі сторони чи аспекти застосування мови, якою здійснюється кримінальне провадження.

Аналіз останніх досліджень. Мова кримінального судочинства, як правове явище, в доктрині українського кримінального процесу досліджувалась такими науковцями, як В.П. Бож'єв, Л.М. Карнеєва, І.І. Карпець, А.М. Ларін, В.З. Лукашевич, О.Я. Мотовиловкер, І.Л. Петрухін, В.М. Савицький, М.С. Строгович, І.Я. Фойницький, С.П. Щерба, П.С. Елькінд, Н.А. Якубович та інші.

Мета дослідження. Враховуючи прийняття нового кримінального процесуального кодексу та останніх подій щодо мовного питання в Україні, особливої актуальності набувають та потребують окремого розгляду питання реалізації суб'єктами кримінального судочинства права користуватися рідною мовою. В межах статті зробимо спробу визначити шляхи вирішення даної проблеми.

Виклад основних положень. Можливість користуватися рідною мовою є для людини не-невід'ємною частиною його особистості. Спілкуючись між собою, люди обирають для себе таку мову, яку вважають найбільш прийнятною. Але, об'єднуючись в державу, громадяни надають пріоритет одній або декільком найпоширенішим мовам. Їм надається статус державної або офіційної.

Так, наприклад, в Афганістані офіційними мовами є пушту і дарі; в Бангладеші - бенгальська та англійська; в Бельгії - французька, нідерландська (фламандська) і німецька; в Ізраїлі - іврит і арабський; в Індії - хінді та англійська, а в додатку до Конституції додається список 18 офіційних регіональних мов, які офіційно використовуються в державному судочинстві.

Як бачимо, використання двох і більше мов в офіційному спілкуванні громадян з органами державної влади розповсюджене в багатьох країнах світу.

На території колишнього СРСР після проголошення незалежності союзними республіками тільки в Білорусі, Казахстані, Киргизстані, Таджикистані як державна разом з мовами цих держав діє і російська мова.

В Україні, згідно зі ст. 10 Конституції України, державною мовою є українська мова, всебічний розвиток і функціонування якої в усіх сферах суспільного життя на всій території України забезпечується державою [1].

Рішенням Конституційного суду України від 14.12.1999 р. визначено, що під положенням Конституції, яким державною мовою в Україні визнано українську мову, слід розуміти, що ця мова як державна є загальнообов'язковим засобом спілкування на всій території України під час здійснення повноважень органами державної влади та місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства і т. ін.), а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначаються законом. Таким чином, положення Конституції зобов'язують застосовувати українську мову як мову офіційного спілкування посадових

осіб під час виконання ними службових обов'язків в діловодстві органів державної влади, до яких відносяться органи досудового розслідування і суди.

Слід зазначити, що пріоритет положень КПК України над усіма іншими нормами законів, покликаними регламентувати кримінально-процесуальні правовідносини у нашій країні, не виключає верховенства положень Конституції України у даній сфері правового регулювання. Володіючи вищою юридичною силою і прямою дією на всій території України (чч. 2, 3 ст. 8 Конституції України), конституційні норми безпосередньо впливають на всю сукупність кримінально-процесуальних відносин, визначаючи їх характер і зміст. Це означає обов'язок усіх посадових осіб правоохоронних органів застосовувати їх безпосередньо у всіх випадках і навіть тоді, коли відповідні цим нормам правила наявні в кримінально-процесуальному законі.

Таким чином, саме конституційна природа існування мови, якою здійснюється кримінальне провадження, одним з механізмів забезпечення якого є діяльність перекладача, дозволяє йому визначати і формувати імперативний зміст правовідносин у сфері кримінального процесу.

Відповідно до норм КПК України участь перекладача у кримінальному процесі не обмежується тільки провадженням слідчих і судових процедур, а поширюється і на суміжні правовідносини, що регулюються самостійними законодавчими актами, створеними спеціально для цього. Наприклад, перекладач зобов'язаний брати участь не тільки у взаєминах між суб'єктом, який не володіє мовою, якою здійснюється кримінальне провадження, та посадовими особами правоохоронних органів, а й у спілкуванні між ним і його захисником навіть тоді, коли підозрюваний (обвинувачений) перебуває під вартою.

Право користуватися послугами перекладача повністю поширюється і на сферу спілкування підозрюваного (обвинуваченого) з його захисником. Інше означало б порушення вимоги ч. 2 ст. 52 КПК України про забезпечення підозрюваному і обвинуваченому права на захист [2]. Отже, ми можемо говорити про те, що коло індивідуальних прав людини, реалізацію яких на практиці забезпечує перекладач, беручи участь у кримінальному провадженні, розширюється: крім права національно-мовної самоідентифікації особистості, тобто вільного вибору мови спілкування (ч. 2 ст. 26 Конституції України), ним опосередковано забезпечується (при певному збігу обставин) також і право на правову допомогу (ст. 59 Конституції України), внаслідок чого обсяг гуманітарного змісту процесуальної діяльності перекладача, безумовно, збільшується. Одночасно слід підкреслити, що зазначений вище акт Конституційного Суду України також може розглядатися нами як джерело правового статусу перекладача в кримінальному судочинстві, оскільки він прямо вказує на цивільні права, які своєю участю в процесі він покликаний забезпечувати і, отже, захищати.

У міжнародному гуманітарному праві організаційні аспекти участі перекладача у кримінальному процесі отримали своє закріплення в Міжнародному пакті про громадянські і політичні права (International Covenant on Civil and Political Rights), прийнятому Резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966, у Конвенції про захист прав людини та основних свобод (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms), прийнятої Радою Європи на Римському конгресі 4 листопада 1950 (з наступними змінами та доповненнями на 1 січня 1990, внесеними на підставі факультативних протоколів №2,3,5,8,11) а також у Рамковій конвенції про захист національних меншин (Framework Convention for the Protection of National Minorities) Ради Європи від 1 лютого 1995. Крім того, вони знайшли своє відображення у Зводі принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню або ув'язненню в будь-якій формі (Body of Principles for the Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment), затвердженому Резолюцією 43/173 (XLIV) Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1988, Європейській хартії про регіональні мови або мови меншин (European Charter for Regional or Minority Languages), прийнятої Радою Європи 5 листопада 1992, I Програмі дій Всесвітньої конференції проти расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості (Program of Actions of World Conference Against Racism, Racial

Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance), що пройшла під егідою ООН в серпні - вересні 2001 р. у м.Дурбан (Південна Африка). Серед джерел права в цьому питанні слід назвати також Рекомендацію NR (81) 7 Комітету міністрів Ради Європи щодо шляхів полегшення доступу до правосуддя від 14 травня 1981; Конвенцію СНД про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах від 19 травня 1994 р. і Конвенцію СНД про права та основні свободи людини, прийняту Радою глав держав СНД 26 травня 1995 [3].

Проте зазначені вище акти міжнародного права є джерелами вітчизняного кримінально-процесуального закону лише в тій мірі й остільки, оскільки вони в сукупності встановлюють і закріплюють мінімальні стандарти прав людини у сфері кримінального судочинства і загальнообов'язкові дії держави в особі уповноважених органів щодо забезпечення цих стандартів, а тому національне законодавство не вимагає кореляції свого змісту, якщо воно перевершує за обсягом закріплених в ньому гарантій зміст міжнародних договорів.

До прикладу, ч. 3 ст.14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права закріплює право кожного обвинуваченого «бути в терміновому порядку і детально поінформованим мовою, яку він розуміє, про характер і причину обвинувачення» (пункт «а»), а також «безоплатну допомогу перекладача, якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не говорить цією мовою [4]. Також ці норми повторюються в інших міжнародно-правових документах [5; 6; 7].

На безплатності для будь-якого учасника кримінального процесу послуг перекладача наполягає п.6 Рекомендації NR (81) 7 Комітету міністрів Ради Європи, який вказує, що, «коли одна зі сторін процесу не володіє достатнім знанням мови, якою ведеться судочинство, держава має звернути особливу увагу на проблему усного та письмового перекладу і забезпечити, щоб незаможні і малозабезпечені особи не перебували в несприятливому становищі з точки зору доступу до суду або участі в судовому процесі в силу їх нездатності говорити або розуміти мову, що використовується в суді» [8].

Відповідно до ч. 1 ст. 29 КПК України, кримінальне провадження здійснюється державною мовою. Сторона обвинувачення, слідчий суддя та суд складають процесуальні документи державною мовою [2].

Як бачимо, зазначені норми суперечать Конституції України, оскільки в ній не передбачена можливість здійснення судочинства мовою більшості населення певної місцевості. Тим не менш, на значній території України, особливо Лівобережної і в Кримській АР судочинство ведеться російською мовою, що фактично суперечить нормам Конституції України, де не передбачена можливість ведення судочинства мовою більшості населення даної місцевості.

Як відомо, принцип права користуватися рідною мовою закріплено в міжнародних актах з прав людини. Так, відповідно до п. 2 ст. 5-1 Конвенції про захист прав і основних свобод людини «кожен арештований повинен бути негайно проінформований зрозумілою для нього мовою щодо обґрунтування арешту і будь-яке звинувачення проти нього». А в п. 3 ст. 6-1 тієї ж Конвенції передбачено, що кожному обвинуваченому, якщо він не розуміє мову, яка використовується в суді, або не розмовляє нею - забезпечується отримання безкоштовної допомоги перекладача. Аналогічне положення закріплене в підпункті «а» п. 3 ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (16 грудня 1966 р.) [9]. У Європейській комісії та Європейському суді з прав людини склалася практика, яка передбачає, що обвинувачений повинен розуміти суть аспектів своєї справи і, якщо він не розуміє мови кримінального судочинства, йому обов'язково повинен бути наданий перекладач [10, с. 12].

Як бачимо, у міжнародно-правових актах та рішеннях Європейського суду з прав людини вказується на «розуміння мови» кримінального судочинства.

У кримінально-процесуальному законодавстві країн колишнього СРСР, а потім і країн СНД цей демократичний принцип кримінального процесу знайшов найбільш розширене тлумачення. Так, ст. 29 КПК України від 13.04.2012 р., ст. 18 КПК Російської

Федерації, ст. 11 КПК Латвійської Республіки, ст. 21 КПК Республіки Білорусь, ст. 23 КПК Киргизстану вживають термін не «розуміння мови», а «володіння мовою». А ці терміни значно відрізняються за своєю суттю.

Хоча відповідно до ч. 4 ст. 208 КПК України від 13.04.2012 р. уповноважена службова особа, що здійснила затримання особи, повинна негайно повідомити затриманому *зрозумілою* для нього мовою підстави затримання та у вчиненні якого злочину він підозрюється. Схожу конструкцію мають й деякі інші норми (ч. 2 ст. 345, ч. 1 ст. 348, ч. 3 ст. 349, ч. 1 ст. 352, ч. 1 ст. 353, ч. 1 ст. 380 КПК України) [1].

Так, відповідно до нового тлумачного словника української мови «володіти мовою» означає «мати повну обдарованість, відрізнятись чимось серед інших людей: знаннями, голосом, володіти пером, майстерно викладати на папері свої думки і т. ін.» [11, с. 114]. Таким чином, «володіти мовою» - це вміти бездоганно говорити, писати, знати усі її правила, мати великий словниковий запас, знати спеціальну термінологію. Крім фахівців, які мають відповідну вищу освіту, для яких її знання є професійним обов'язком, звичайна людина навряд чи може сказати, що вона значною мірою володіє мовою. Термін «розуміти мову» означає правильно сприймати сказане, написане, вміти говорити мовою.

Важко не визнати той факт, що російськомовна людина, яка народилась і живе в Україні, завдяки телебаченню, пресі, спілкуванню в певній мірі розуміє українську мову навіть в російськомовних місцевостях. І на підтвердження можна навести чимало прикладів, коли люди, спілкуючись один російською мовою іншій українською, чудово розуміють один одного і не потребують перекладача.

Чинний КПК України в ч. 3 ст. 29 передбачає, що слідчий суддя, суд, прокурор, слідчий забезпечують учасникам кримінального провадження, які не володіють чи недостатньо володіють державною мовою, право давати показання, заявляти клопотання і подавати скарги, виступати в суді рідною або іншою мовою, якою вони володіють, користуючись у разі необхідності послугами перекладача в порядку, передбаченому КПК України; відповідно до п. 4 ч. 2 ст. 52 КПК України відмова від захисника не може бути прийнята, зокрема, щодо осіб, які не володіють мовою, якою ведеться кримінальне провадження [2].

У кожному зазначеному випадку законодавець робить акцент на «володінні мовою», як обставину, залежно від якої особи, які беруть участь у кримінальному судочинстві, набувають певних прав, а слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд – певні обов'язки щодо забезпечення цих прав.

Тому, на наш погляд, при конструюванні норм КПК, регламентується принцип права користуватися рідною мовою, слід використовувати термін не «володіння мовою», а «розуміння мови» у всіх випадках.

Таким чином, і в КПК України від 13.04.2012 р. законодавець вживає термін «володіти», всупереч передбаченому міжнародно-правовими актами терміну «розуміти». Таке положення занадто ускладнить роботу слідчих, прокурорів, слідчих суддів, суддів, так як певна частина населення України і багато іноземців з табору СНД, які перебувають на території України з різною метою (робота, навчання, туризм, відпочинок), спілкуються, в основному, російською мовою.

Найближчим часом неможливо забезпечити перекладачем української мови у кожному кримінальному провадженні усіх його учасників - потерпілих, свідків, підозрюваних, обвинувачених, які розмовляють зі слідчим, прокурором, слідчим суддею або суддею російською мовою.

Коштів, які виділяються державою на судові витрати, не вистачає навіть на оплату перекладів інших іноземних мов. Тому у КПК України слід використовувати досвід латвійських законодавців, які в ч. 4 ст. 11 Кримінально-процесуального закону Латвійської республіки передбачають, що «особа, яка здійснює процес, може проводити окремі процесуальні дії на іншій мові з долученням перекладу процесуального документа на державну мову».

На наш погляд, такий підхід надасть можливість слідчим, прокурорам, слідчим

суддям, суддям, які повинні вільно володіти і державною, і російською мовами, не залучати до участі в проведенні процесуальних дій перекладачів російської та української мов, а самим здійснювати переклад документа на державну мову. А в спірних випадках - використовувати перекладача для перекладу виконаного російською мовою процесуального документа на державну мову. Це також буде сприяти отриманню від особи, яка не володіє державною мовою, доказової інформації безпосередньо і економії державних коштів, необхідних для оплати послуг перекладача.

Наступним аспектом проблеми мови у кримінальному судочинстві є участь перекладача і його правовий статус, як суб'єкта кримінального процесу. Перекладач надає слідчому, суду можливість сприймати інформацію, яка виражена в незнайомій для нього системі знаків. Оскільки переклад показань однієї мови на іншу є перекодуванням інформації, то від того, наскільки добре перекладач володіє двома мовами, залежить повнота збереження і фіксації доказової інформації, що одержується в ході проведення слідчих дій за участю перекладача. Крім того, перекладач забезпечує письмовий переклад документів, які обов'язково вручаються обвинуваченому у кримінальному провадженні, тому рівень кваліфікації перекладача повинен бути достатньо високим. Цей рівень можна визначити за умови дотримання ним таких принципів перекладу:

- необхідно досконально володіти мовою, з якої перекладається текст і так само кваліфіковано володіти мовою, на яку текст перекладається;
- переклад повинен передавати ідею оригіналу;
- стиль і манери перекладу повинні бути такими ж, як і в оригіналі;
- переклад повинен читатися легко, як і оригінальний текст. Особливо це стосується показань допитуваних.

Більшість слідчих відчують труднощі не тільки з визначенням компетентності перекладачів, а головним чином, з відсутністю на місцях кваліфікованих фахівців, їх пошуком і оплатою праці. У зв'язку з цим для забезпечення права користуватися рідною мовою в кримінальному процесі слід створити при Міністерстві юстиції Бюро судових перекладачів, за прикладом тих, що створені в Польщі. Такі перекладачі перед зарахуванням їх у штат обов'язково складають іспит на знання юридичної термінології та лексики з мов здійснюваного перекладу. А централізований банк даних про таких фахівців полегшив би роботу слідчих і суддів з пошуку перекладачів і підвищив би якість кримінального судочинства.

Відповідно до п. 14 в Рекомендацій ЮНЕСКО про юридичну охорону прав перекладачів і перекладів і практичні засоби поліпшення становища перекладачів та п. 7 Хартії перекладачів, особа, яка залучається до участі в кримінальному судочинстві в даному процесуальному статусі, повинна вільно володіти не лише розмовною мовою мов оригіналу і перекладу, а й галузевою професійною лексикою, тобто точно знати і розуміти значення абсолютно всіх лексичних одиниць (слів і словосполучень), що утворюють термінологію кримінального процесу.

Відмінною рисою правосуб'єктності перекладача є його білінгвізм, тобто вільне володіння мовою судочинства та мовою перекладу, на яких він вміє не тільки говорити, але й читати, і писати. Окрім того, перекладач для участі в кримінальному провадженні повинен володіти не тільки одними лінгвістичними знаннями, але й бути поінформованим у питаннях організації правоохоронної діяльності та правосуддя з тим, щоб мати можливість адекватно здійснювати переклад документів і матеріалів не тільки з точки зору їх форми або загального змісту, але й виходячи з їх ситуаційного змісту та процесуального призначення, встановленого законодавчо.

Висновки. На завершення зазначимо, що не дивлячись на усю прогресивність та демократичність нового кримінального процесуального кодексу, у ньому повинні знайти відображення положення, які забезпечать можливість реалізації засади мови, якою здійснюється кримінальне провадження.

Література:

1. Конституція України. – К.: Юрінком, 1996. – 80 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із прийняттям Кримінального процесуального кодексу України». – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 376 с.
3. Конвенція СНГ о правах и основных свободах человека: принята Советом глав государств СНГ 26 мая 1995 г. // Бюллетень международных договоров. – 1999. – № 6. – С. 10.
4. International Bill on Human Rights. New York: Union Nations Department of Public Information, 2000 [Официальное издание ООН. № DPI/1813. April 2000. 7 M] – P. 49.
5. European Treaty Series. №5. Protection of Human Rights. Текст, измененный в соответствии с положениями Протоколов №2 (European Treaty Series. №44), №3 (European Treaty Series. №45), №5 (European Treaty Series. №55), №8 (European Treaty Series. №118) и №11 (European Treaty Series. №155).
6. Права человека и судопроизводство: Сборник международных документов. [Human right and the judiciary: A collection of international documents / Edited by F. Quinn & A. Rzeplisky]. Warsaw: Office for Democratic Institutions and Human Rights, 1998. [Официальное издание ООН. №PRO 9412-002] – С. 208. Официальный текст на английском языке: Body of Principles for the Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment. New York: Union Nations Department of Public Information, 1989 [Официальное издание ООН. N DPI/812/HR] – P. 8.
7. Программа действий Всемирной конференции против расизма, расовой дискриминации, ксенофобии и связанной с ними нетерпимости (Program of Actions of World Conference Against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance): принята 6 сентября 2001 г. // Всемирная конференция против расизма, расовой дискриминации, ксенофобии и связанных с ними нетерпимости: Декларация и Программа действий. New York: Union Nations Department of Public Information, 2002 [Официальное издание ООН. N DPI/2261-38268. October 2002. 3M].
8. Рекомендация N R (81) 7 Комитета министров Совета Европы относительно путей облегчения доступа к правосудию от 14 мая 1981 г. // Права человека: Сборник международно-правовых документов. М.: Московская школа прав человека, 1999. – С. 901.
9. Международный пакт о гражданских и политических правах (International Covenant on Civil and Political Rights): принят Резолюцией 2200 А (XXI) Генеральной Ассамблеи ООН от 16 декабря 1966 г. // Бюллетень Верховного Суда РФ. – 1994. – №12. – С. 1-3.
10. Права человека и профессиональные стандарты для юристов в документах международных организаций // Амстердам. – Киев, 1996. – С. 12.
11. Яременко В. Новий тлумачний словник української мови: у 4 т. / В. Яременко, О. Сліпущко. – К.: Аконт, 1998. – Т. 1 – 1266 с.

PRINCIPLES OF LANGUAGE THAT IS CRIMINAL PROCEEDINGS UNDER THE NEW CRIMINAL PROCEDURE CODE UKRAINE

MARHEVKA O.

Problem. One of the conditions of reforming the criminal procedural legislation of Ukraine in accordance with international obligations is the adoption of the new Criminal Procedure Code. Considering that at the present stage of state reform of the criminal procedure law requires a maximum approaching the criminal justice system to the European requirements, it is believed that it Code of Ukraine from 13.04.2012, the must biggest meet them and be very progressive.

Code of Ukraine is the legislative act specifically intended to settle criminal proceedings and procedural legal undertaken within it, but because in this area it has priority over other laws. This Code of Ukraine should be considered as a basic source for all other domestic regulatory legal and administrative regulations that govern certain aspects or aspects of language that is the procedure.

Analysis of recent research. Language of criminal proceedings as a legal phenomenon in the theory of Ukrainian criminal process was studied by scientists such as V. Bozh'yev, L.M. Karnyeyeva, I.I. Karpets, A.M. Larin, V.Z. Lukashevich, O. Motovylovker, I.L. Petrukhin, V.M. Savitsky, M.S. Strogovich, I.J. Foynytsky, S.P. Szczerba, P.S. Elkind, N.A. Yakubovich and others.

The purpose of the study. Considering of the new Criminal Procedure Code and the latest developments regarding the language issue in Ukraine, be especially relevant and require separate consideration of criminal justice entities the right to use their native language. Within the article will attempt to identify ways to decide this problem.

The presentation of the basics. Ability to use the native language is not for man-an integral part of his personality. Communicating with each other, people choose for themselves the language, which is considered the most appropriate. But together in the state, citizens give priority to one or more of the most common languages. They were given the status of state or official.

For example, in Afghanistan, the official languages are Pashto and Dari, in Bangladesh, Bengali and English, in Belgium, French, Dutch (Flemish) and German, in Israel, Hebrew and Arabic, in India, Hindi and English, in addition to the Constitution included a list of 18 official regional languages officially used in the state proceedings.

As you can see, the use of two or more languages in official communication of citizens with government authorities widespread in many countries. In the former Soviet Union after independence only Soviet republics of Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan as the State together with the languages of these countries is valid and the Russian language.

In Ukraine, according to the article. 10 of the Constitution of Ukraine, the official language is Ukrainian, the development and functioning of all areas of social life throughout Ukraine provided by the state. [1] Decision of the Constitutional Court of Ukraine of 14.12.1999 was determined that under the Constitution, which the official language in Ukraine recognized the Ukrainian language, it should be understood that this language as the official means of communication is compulsory throughout Ukraine during the exercise of authority by state and local authorities (speech acts, work, office, etc..) as well as in other public spheres of public life as determined by law. Thus, the provisions of the Constitution requiring use Ukrainian as the language of official communication officers in the performance of their duties in the office of public authorities, which include the pre-trial investigation and the courts.

It should be noted that the priority provisions of the Code of Ukraine over all other provisions of the laws designed to regulate criminal procedure legal in our country, does not preclude the rule of the Constitution of Ukraine in this sphere of legal regulation. With supreme legal force and direct effect on the entire territory of Ukraine (ch. 2, 3. 8 of the Constitution of Ukraine), constitutional provisions directly affect the totality of the criminal procedural relations, determining their nature and content. This means the duty of all law enforcement officials to apply

them immediately in all cases, even when the relevant provisions of this rule are available in the Criminal Procedure Act.

Thus, it is the existence of a constitutional nature of language, which is a criminal proceeding, one of the mechanisms of which is the work of an interpreter, allowing it to determine the content and form of legal imperative in the criminal process.

According to the rules of the CPC of Ukraine participated interpreter in criminal proceedings is not limited investigative and judicial procedures, and extends into adjacent relationship governed by separate legislation, created specifically for this purpose. For example, the translator must participate not only in the relationship between the subject who does not speak the language of the criminal proceedings and law enforcement officials, but also in communication between him and his counsel even if the suspect (accused) in custody.

The right to use an interpreter fully extends to communicating suspect (accused) with his counsel. Another would be a violation of the requirements of Part 2 of Art. 52 of the CPC of Ukraine about the suspect and the accused of the right to protection. [2] So we can say that a number of individual human rights, the implementation of which in practice provides a translator, taking part in the criminal proceedings, expanded: in addition to the rights of national and linguistic identity of the individual, free choice of language of communication (Part 2 of Article 26. Constitution Ukraine), it is provided indirectly (in certain circumstances) and also the right to legal assistance (Article 59 of the Constitution of Ukraine), resulting in the amount of humanitarian nature of procedural interpreter certainly increases. At the same time it should be emphasized that the above act of the Constitutional Court of Ukraine can also be considered by us as the source of the legal status of an interpreter in criminal proceedings, as it points directly to the civil rights that their participation in the process it is intended to provide and therefore protected.

Under international humanitarian law aspects of organizational participation interpreter in criminal proceedings got their consolidation in the International Covenant on Civil and Political Rights (International Covenant on Civil and Political Rights), adopted resolution 2200 A (XXI) of the General Assembly on 16 December 1966, the Convention on Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms), adopted by the Council of Europe at the Rome Congress November 4, 1950 (as amended and supplemented on January 1, 1990 and amended on the basis of optional protocols № 2,3,5 , 8.11) and the Framework Convention for the Protection of National Minorities (Framework Convention for the Protection of National Minorities) of the Council of 1 February 1995. In addition, they are reflected in the Code of Principles for the Protection of all persons detained or incarcerated in any form (Body of Principles for the Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment), approved by Resolution 43/173 (XLIV) UN General Assembly on 9 December 1988, the European Charter for Regional or Minority Languages (European Charter for Regional or Minority Languages), adopted by the Council of Europe, November 5, 1992, and the Programme of Action of the World Conference against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and intolerance (Program of Actions of World Conference Against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia and Related Intolerance), held under UN auspices in August and September 2001 in Durban (South Africa). Among the sources of law in this regard should also include Recommendation NR (81) 7 of the Committee of Ministers on ways to facilitate access to justice on May 14, 1981, the CIS Convention on Legal Assistance and Legal Relations in Civil, Family and Criminal Matters of 19 May 1994 . and SND Convention on the Rights and Fundamental Freedoms, adopted by the SND heads of state May 26, 1995 [3].

However, the above acts of international law are sources of domestic criminal procedural law only to the extent and insofar as they collectively establish and fix minimum human rights standards in criminal justice and obligatory actions of the state and its authorized agencies to ensure these standards and therefore national legislation requires the correlation of its contents, if it exceeds the volume set forth therein guarantees the content of international treaties.

For example, Part 3 of Article 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights enshrines the right of every accused to be "urgently and thoroughly informed in a language which he understands of the nature and cause of the accusation" (item «a»), and « free assistance

of an interpreter if he can not understand the language used in court, or speak the language [4]. Also, these rules are repeated in other international instruments [5, 6, 7].

In gratuitousness for any member of the criminal process interpreter insists p.6 Recommendation NR (81) 7 of the Committee of Ministers of the Council of Europe, which indicates that "when one of the parties does not have sufficient knowledge of the language of the proceedings, the state should pay special attention to the problem of interpretation and translation and to ensure that poor and low-income people were not disadvantaged in terms of access to the courts or to participate in the trial because of their inability to speak or understand the language used in court" [8]. According to Part 1, Art. 29 of the CPC of Ukraine, criminal proceedings is the official language. The prosecution, the investigating judge and the court are the court documents state language [2].

As you can see, these rules contradict the Constitution of Ukraine, because it does not provide for the possibility of judicial language of the majority of the population of a certain area. However, in large parts of Ukraine, especially the Left Bank and the Crimean Autonomous proceedings conducted in Russian, which is actually contrary to the Constitution of Ukraine, which does not provide for the possibility of judicial language of the majority of the population of the area. As you know, the principle of the right to use their mother tongue enshrined in international instruments on human rights. Thus, in accordance with paragraph 2 of Art. 1.5 Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms "everyone arrested must be promptly informed in a language he understands regarding justification for arrest and any charges against him." And in Section 3. 1.6 of the same Convention provides that every accused, if he does not understand the language used in court, or speak shall receive free assistance of an interpreter.

A similar provision is contained in paragraph "a" § 3. 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights (16 December 1966) [9]. The European Commission and the European Court of Human Rights established practice, which provides that the defendant must understand the core aspects of the business and if he does not understand the language of criminal justice, it must be granted translator [10, p. 12].

As we see in international legal acts and decisions of the European Court of Human Rights states to "language understanding" of criminal justice. In criminal and procedural law of the former Soviet Union, and then the states of CIS this democratic principle of criminal procedure found the most extensive interpretation. Thus, p. 29 of the CPC of Ukraine of 13.04.2012, p. 18 CCP RF, p. 11 CCP Latvia, p. 21 of the CCP Belarus, p. 23 CCP Kyrgyzstan not use the term "understanding speech" and "language." But these terms are significantly different in nature.

While in accordance with Part 4. 208 Code of Ukraine from 13.04.2012, the authorized officer that made detention shall immediately inform the detainee language which he understands the grounds for detention and of committing an offense he is suspected. Similar constructions are also some other rules (Part 2 Art. 345, Part 1, Art. 348, Part 3. 349, Part 1, Art. 352, Part 1, Art. 353, Part 1, Art. 380 PDA Ukraine) [1].

Yes, according to a new dictionary of the Ukrainian language "own language" means "to have full talent, something different from other people: knowledge, voice, own pen, cleverly teach their thoughts on paper and so on." [11, p. 114]. Thus, the "own language" is perfectly able to speak, write and know all the rules, have a great vocabulary to know specific terminology. In addition to professionals who have the appropriate degree for which its knowledge is a professional duty, the average person can hardly say that it is largely fluent. The term "understand the language" means correctly perceive spoken, written, be able to speak the language.

It's hard not to acknowledge the fact that the Russian-speaking man who was born and lives in Ukraine, due to television, the press, communication to some extent understand Ukrainian language even in Russian areas. And proof can cite many examples where people communicating in Russian to another Ukrainian, perfectly understand each other and do not need an interpreter. The current Code of Ukraine in Part 3. 29 provides that the investigating judge, the court, prosecutor, investigator provide participants of criminal proceedings who do not speak or not speak the state language, the right to testify, submit petitions and file complaints, appear in court or any other native language they speak, using in if necessary, an interpreter in the manner

prescribed by the CPC of Ukraine, in accordance with paragraph 4 of Part 2 of Art. 52 Code of Ukraine waiver of counsel can not be accepted, particularly in individuals who do not speak the language of the criminal proceedings. [2]

In that case each legislator focuses on "proficiency" as fact, depending on the persons involved in criminal proceedings, acquire certain rights, and the prosecutor, the investigating judge, the court - certain responsibilities to ensure these rights . Therefore, in our opinion, the design rules PDAs regulated by the principle of the right to use their native language should not use the term "language" and "language comprehension" in all cases.

Thus, the CCP of Ukraine from 13.04.2012, the legislature uses the term "own", contrary to prescribed international regulations the term "understand". This situation is too complicate the work of investigators and prosecutors, the investigating judge, judges, as well as a certain part of the population of Ukraine and many foreigners from the camp of the UNS, which are on the territory of Ukraine for different purposes (work, education, tourism and recreation), communicate mainly Russian. Soon impossible to provide a translator Ukrainian language in all criminal proceedings all participants of victims, witnesses, suspects, defendants, who speak with the investigator, prosecutor, investigating judge or the judge n.

The funds allocated by the state for legal costs is not even enough to pay for translations of other foreign languages. Therefore, the CPC of Ukraine should use the experience of Latvian legislators who in Part 4. 11 of the Criminal Procedure Law of the Republic of Latvia provides that "a person who carries out the process may hold some proceedings in another language with an attachment procedural document translation into the official language."

In our view, this approach will enable the investigator, investigating judge, judges who must be fluent and state and Russian languages, not to involve in conducting proceedings interpreters of Russian and Ukrainian languages, and thus make the translation of the document into the official language . In controversial cases to use an interpreter to translate the executed Russian procedural document into the official language. This will also facilitate the achievement of a person who does not speak the national language, evidence-based information directly and saving public funds needed to pay for an interpreter.

Another aspect of the problem of language in criminal proceedings is part translator and its legal status as a subject of criminal proceedings. Translator provides investigator court to perceive information that is expressed in an unfamiliar system of signs for him. Since the translation of evidence one language to another is transcoding information, how good translator bilingual depends completeness preservation and fixation evidence information obtained during the investigation involving an interpreter. In addition, the translator provides translation of documents that must be given to the accused in criminal proceedings, as skill level interpreter must be sufficiently high. This level can determine if compliance with the following principles of translation: - Must thoroughly possess language, which translates text and just as qualified to own the language in which the text is translated;- Translation must transmit the original idea;-The style and manner of translation should be the same as in the original; - Translation should read as easily as the original text. This is especially true testimony interrogation.

Most investigators have difficulties not only with the definition of competence translators, but mainly to the lack of qualified professionals in the field, their search and pay. In this regard, to ensure the right to use their language in criminal proceedings should be created at the Ministry of Justice Bureau of court interpreters, for example those established in Poland. These translators to enroll them in the state must take an exam on knowledge of legal terminology and vocabulary of the languages of the ongoing translation. A centralized database of such professionals would facilitate the work of investigators and judges to find interpreters and would increase the quality of criminal justice.

According to Section 14 b UNESCO Recommendation on the legal protection of human translators and translations and practical means of improving the situation of translators and interpreters Section 7 of the Charter, the person involved to participate in criminal proceedings in this procedural status, must be fluent not only spoken language as original and translation, but also an industry professional vocabulary, exactly know and understand the importance of everyone

lexical units (words and phrases) that form the terminology of the criminal process.

A distinctive feature of the legal interpreter is its bilingualism, fluency in the language of justice and language translation, which he can not only talk but also to read and write. In addition, the interpreter to participate in criminal proceedings must have not only some linguistic knowledge, but also to be informed on matters of law enforcement and justice in order to be able to adequately perform translation of documents and materials not only in terms of their shape or general content but based on their situational content and procedural assignment set by law.

Conclusions. In conclusion, despite all the progressive and democratic character of the new Criminal Procedure Code, it should reflect provisions that provide the possibility of implementing the principles of language, which is the procedure.